Після конфіскати — наклад другий

Ч. 129 (10.806). Львів, неділя 13 червня 1926. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 135 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вибори до сойму за 6 місяців.

За негайне розвязання сойму. — Прем. Бартель про речинець виборів до нового сойму. — Передтим вибори до самоврядних установ. — Польські партії і проєкти самоврядних законів. — За одностайний виборчий бльок лівиці. — Які зміни будуть в конституції? — Декларація Клюбу Праці в українській і білоруській справі. — Ґенерал Ромер інспектором армії у Львові. — Визволенє про теперішнє положення.

Варшава, 11. червня 1926.

Скликання сойму, розвязання сойму, вибори до нового сойму — оце одинока розмова в кульоарах сойму, в політичних колах Варшави взагалі. Особливо вчорашній і нинішній день стояли під знаменем розмов і нарад про сойм.

Сьогодня вечером вертає сюди марш. сойму Ратай, який скличе конвент сеніорів на понеділок або вівторок, щоб устійнити евентуальний речинець засідання сойму. В імени ППС., Визволення і Стронніцтва Хлопского зложив учора пос. Недзялковський на руки віцемарш. сойму Дашинського письмо з доманням негайного розвязання сойму. Прем. Бартель в розмові з пос. Путеком, віцепрезесом Визволення, заявив, що уряд не думає переводити нових виборів до законодатніх тіл перед 6 місяцями. Це значило би, що згідно з конституцією теперішній сойм був би розвязаний щойно по феріях, а вибори відбулися би десь з кінцем грудня. В розмові з журналістами пос. Путек висловив думку, що якби наміри уряду сповнилися, то ніщо не стоїть на перешкоді, аби вибори до самоврядних тіл переведено перед виборами до сойму. В найближчім часі мають бути розвязані міські ради у Варшаві і Лодзі, а нові вибори до них мають відбутися на основі дотеперішніх виборчих ординацій.

В середу мають зійтися на спільне засідання делегати польських соймових груп, щоби порозумітися в справі 6 проєктів самоврядних законів. Слід згадати, що компроміс у цій справі, на який агодилися вже польські партії, обовязує польські групи від ЗЛН. до ППС., що мають заступників у спільній комісії порозуміння. З уваги на це засідання, речинець скликаного на середу засідання комісії адміністраційної пересунено.

Клюб Визволення розпочав акцію між клюбами поміркованої лівиці в справі створення одностайного виборчого бльоку лівиці. Розмова велася зі всіми клюбами польської лівиці, а також з представниками тієї частини НПР, яка готовиться до сецесії. Розмови мають характер необовязуючий.

До вчорашньої декларації трьох клюбів поміркованої лівиці в українській і білоруській справі прилучився і Клюб Праці, себто партія теперішнього премієра. Клюб Праці ухвалив таку заяву:

„Польська демократія, згідно з високими своїми традиціями, визнає права народів, що живуть у річипосполитій польській, на вільний національний розвиток. Тому доложимо всіх заходів, щоби в межах річипосполитої основи державної сили і щастя злучених у державі народів оперти на справедливім введені в життя постанов конституції, які гарантують права нац. меншостей. Поборюватимемо всякий національний гнет і змагати до того, щоби при розцвіті самоуправ у всіх дільницях землі річипосполитої з перевагою білоруського й українського населення користали з територіяльної автономії. Польська демократія свідома, що спільне добро народів, які живуть у річипосполитій, вимагає від них збірних зусиль; вона готова до спільної праці на ріжних ділянках із демократією нац. меншостей та до спільної боротьби проти всяких обявів нац.оналістичної нетерпимости з одного і другого боку. Віримо, що лише на шляху спільних зусиль можуть зійтися й узгіднитися політичні аспірації Білорусинів і Українців з польською державною рацією, здійснюючи так ідеали незалежности Білоруси й України та федераційні ідеї Польщі".

Основні зміни конституції, що мають бути ухвалені, є такі: 1) президентові держави прислуг є право розвязати сойм, 2) сесія сойму не може тягнутися довше, як 3—4 місяці, 3) в часі перерви соймової сесії президент держави має право видавати декрети, які опісля апробує сойм.

Президент держави підписав сьогодня декрет, на основі якого переносить на постійне в стан спочинку б. мін. військових справ ген. Шептицького, як також кількох инших ґенералів. Наслідником ген. Стан. Галлєра на становищі інспектора армії у Львові іменований ген. Ромер, дотеперішній командант О. К. Люблин. Його місце в Люблині заняв дотеперішній командант О. К. Лодзь ген. Юнґ.

Клюб Визволення відбув засідання, на якому ухвалив резолюції в справі теперішнього положення. М. ин. Визволенє дуже невдоволене з того, що теперішній уряд надто толерантно ставиться до скомпромітованих і скорумпованих урядовців держави (військових і цивільних) і домагається енерґічної постави уряду супроти шкідників держави. У фінансовій справі Визволенє домагається від уряду ясної програми з метою уздоровити господарське життя. Становище Визволення до сойму ясне. Воно домагається рішучо негайного його розвязання і розписання нових виборів. Визволенє повиталоб симпатично виборчий бльок лівиці. На випадок, якби не прийшло до виборів у найближчому часі, Визволенє є за тим, щоб посли цілої лівиці складали греміяльно свої мандати. В инших резолюціях клюб Визволення осуджує аґітацію правиці і фашистів проти парляментаризму і виступає проти пропонованої консерватистами „Ради Стану", бо ця справа не надається до дискусії.

Конфлікт у Раді С. Н.

Женева, 11. червня 1926.

Делеґат Еспанії заявив, що Еспанія не маючи змоги одержати постійне місце в Раді, не думає кандидувати на виборне місце а навіть чинно співпрацювати зі Союзом Народів. Всі члени Ради висловили жаль з приводу тої заяви Еспанії, але зазначили, що годі признати Еспанії постійне місце. Представник Бразилії Мельо Франко на припоручення уряду заявив, що складає мандат члена Ради Союза і що Бразилія не думає дальше засідати в Раді в характері виборного члена.

Чемберлєн, Шіяльоя і Поль Бонкур пояснювали з правничого боку, що Рада не має права ні кваліфікації приняти уступлення Бразилії. Збільшення постійних місць, крім Німеччини, здається, є виключене, коли взяти під увагу заяви представників Франції, Англії, Швеції, Бельгії й ин. Великі держави старатисямуть наклонити Еспанію й Бразилію, щоби прийняли на довший час місця членів із вибору.

Президент Бразилії переслав предсідникові Ради Союза Народів письмо, з якого виходить, що Бразилія виступає не лише з Ради С. Н., але також і зі Союза Народів.

Біржа.

Гроші.

Дня 11. червня курс ефективного доляра в приватних оборотах вагався між 10·15—10·30 при трохи сильнішій тенденції. Канадійський доляр 10·08—10·[illegible]. Банк Польський платив без зміни валюти і девізи по паритеті доляр 9·98. Максимальний банковий курс як і учора 10·10—10·15.

Збіжжа.

На біржі екзекутивна продажа пшениці і трансакції в пастівнім ячмені. Хлібове збіжа занедбане. Ячменю й вівса пошукують при сильніших цінах. Зацікавлення стручковими, головно лубіном, викою й горохом. Тенденція неодностайна, для хлібового збіжа знижкова, поза тим легко зиншкова. Настрій дальше оживлений. Ціни оцінчі без рансакцій: пшениця біла 43·50—44·50, пшениця червона 46·50—47·50, ячмінь 27—28, жито 27—28, овес 32·50—33·50.

Зворот?

Львів, 12. червня 1926.

Від якогось часу в польській пресі знову появилися вістки про зміну режіму і зворот в політиці супроти національних меншостей. Спершу піднесла ту справу в своїх домаганнях — ще в часі варшавського перевороту — ППС., опісля зявилися вістки, що й новий уряд носиться з думкою приноровити до нетериторіяльних народів основні постанови конституції, а територіяльні народи (Українців і Білорусинів) наділити територіяльною автономією. Деяке уґрунтування таких намірів нового уряду можна би добачувати у видвиганих проєктах повновластей для президента держави про право нового адміністраційного поділу держави.

Вкінці клюби поміркованої лівиці (ППС. „Визволенє" і Хлопське Стронництво) виступили з давно заповіданою деклʼяративною заявою в тій справі. Виступаючи в імени польської демократії, вони визнають право українського й білоруського народу до незалежности, а в межах Польщі будуть намагатися унормувати національні справи і перевести закон про територіяльну автономію для земель заселених в більшости Українцями й Білорусинами.

Тимчасом осуджуючи політику національного гнету, приноровлювану досі польськими властями, польська демократія домагається радикальної зміни тієї політики в ділянці адміністраційній і шкільній та приноровлення постанов конституції до „нац. меншостей". Одночасно партії поміркованої лівиці готові в спілці з демократичними елєментами протиставитися проявам націоналізму з одного й другого боку.

Перш усього вдаряє кожнього обсерватора польських „відродженських" здвигів відсутність „Клюбу Праці", партії прем. Бартля у спільному виступі поміркованої лівиці. Правда „Клюб Праці", після вибору своїм головою пос. Косцялковського (довіреного амбасадора на соймовім терені марш. Пілсудського), теж приняв резолюцію (покищо докладно невідомого змісту) про відношення до територіяльних „нац. меншостей", одначе всетаки мусять бути між иншим і в тій справі якісь розбіжности, коли він відсахнувся від спільного виступу поміркованої лівиці.

Та не вдаючись в розбрат в лоні поміркованої лівиці, а головно між згаданими трьома партіями і покищо єдиною правительственною партією (зложеною з 6-тьох послів!), слід зупинитися над деклʼярацією поміркованої лівиці — чи там польської демократії в національній квестії.

Перш усього годиться вказати на нещирість польської демократії відносно Українців і Білорусинів. Вона признає право до незалежности українському й білоруському народові, а в межах Польщі висуває концепцію територіяльної автономії. Иншими словами: будучу автономію Українців і Білорусинів в Польщі вона протиставить будучій незалежности українського й білоруського народу поза межами Польщі. З цього ясно, що польська демократія елімінує західних Україн-

Red. czas. „Diło" Pr. 272/26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Diło" Nr. 12[illegible] (10[illegible]) z dnia 8. czerwca 1926 roku pod tytułem: 1) „Separatyzm u Poz[illegible]" między słowami: [illegible]... a słowami [illegible] W[illegible]. 2) „Pisma obywatelstwa o [illegible] Pe[illegible]" między słowami: dawnimy... a słowami [illegible] zawiera ad 1. znamiona występku z § 24 ust. pr. s. z 17. grudnia 1862 ad 2) znamiona zbrodni z § 65 a) uk. uznał dok. [illegible] 7. czerwca 1926 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedz. redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do [illegible] — Lwów dnia 5. czerwca 1926.

Hawel.

ОГОЛОШЕННЯ

Від фірми „ЮРІЙ ШІХТ, Акц. Спілка", яка дала нам свою ліценцію на всі охоронні знаки, образові чи словні, на території Польської Річипосполитої, ми одержали до остаточної полагоди, заяву п. **Гірша Нагельберга** у Львові, такого змісту:

„До Хвальної Управи Фірми ЮРІЙ ШІХТ, Сп. Акц., Устє, над Лабою,
до рук ВП. адвоката д-ра С. Сельцера у Львові, вул. Крашевського 5.

Стверджую, що в Окружнім карнім суді у Львові внесли ви ВП. Панове проти мене карно судову скаргу Ч. Vr. 5407/25 за переступство проти статтей 121, 122 і 123 закону про охорону товарових знаків з 5. II. 1924. Д. у. з. Р. П. ч. 31. поз. 506, а саме по причині наслідування товарового Знаку „Олень", зареєстровачого в патентованім уряді Річипосполитої Польської і застереженого на виключних правах для Вашої фірми.

Стверджую також, що при ревізії зробленій, на доручення Суду, в моїй фабриці, забрали звідти штамплії і весь запас мила, на якому був надпис „сутене з Оленем". Штамплії складено у суді як предметовий доказ.

Звертаюсь до Вас з проханням стримати ласкаво судову скаргу проти мене.

Зобовязуюсь не уживати на майбутнє дотеперішніх моїх знаків, які були наслідуванням Ваших товарових знаків. Всі штамплії зі знаками подібними до Ваших, передам Вам.

Опечатане підчас ревізії мило переробимо і означимо його иншими фабричними знаками.

Одночасно заявляю, що годжусь, щоби Ви видрукували цей лист у формі, яку признаєте відповідною.

Львів, 9 го марта 1926.

ГІРШ НАГЕЛЬБЕРГ."

Приймаючи до відома зміст тої декларації і вволяючи волю п. Нагельберга, згоджуємося стримати судовий процес початий про нього.

Віримо, що п. Нагельберг, згідно зі своєю заявою не буде вживати на майбутнє при фабрикації мила охоронних знаків, образових і словних, які наслідуватимуть знаки зареєстровані в патентовім уряді для фірми „Юрій Шіхт, Сп. Акц."

ОСТЕРІГАЄМО одночасно фабрикантів, які вживають на своїх виробах наслідувані наші охоронні знаки, а також продавців дрібного товару, що на майбутнє виступимо проти такого рода надужиттям з цілою суворістю закону і в ніякому разі не спинимо початого судового процесу.

Позір! Бережіться перед фальсифікатами! Позір!

Так виглядає правдиве МИЛО „ОЛЕНЬ-ШІХТ"

Промислове Товариство Переброблювання Товщів „SATURNIA" S-KA AKC.

Варшава, 29. квітня 1926. **WARSZAWA, Marszałkowska 138.**

Дирекція Приватного жіночого семинара, Кружка українського педагогічного Т-ва в Коломиї подає до відома, що вступні іспити на І. рік відбудуться в днях 24. і 25. червня 1926. — Вступні іспити на II., III. і IV. рік відбудуться в днях 22., 23., 24. і 25. червня. — Зголошення приймає директор Йосиф Чайківський, Коломия, вул. Українська 29.
1880 2—3

Міщанський Союз Кредитовий для ремесла, промислу і торговлі, кооператива з обмеж. пор. у Львові — пригадує всім членам, що звичайні Загальні збори відбудуться в неділю дня 13. червня 1926 о год. 10.30 рано у власнім льокалі при вул. Руській ч. 3.
1902 1—1

Секція Студенток при Т-ві „Студ. Гром." у Львові уділяє інформацій в справі університетських студій для студенток (згл. абсольвенток) з провінції. За інформаціями звертатися (до кінця липня) на адресу: С. Охримовичівна, Львів, вул. Куркова 61.
1897 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ШЕНКЛІВНА, Пекарська 44. Кваліфікаційний курс від 12. липня. Докладне пероброблення міністеріяльних програм. Около 1400 апробованих. Інформації письменно.
1786 7—16

КОНЦЕСІОНОВАНА школа крою і шиття „Йоланда" розпочинає тримісячний курс — вписи 15. червня без перерви. Приймає суміі до крою і фастригування по найновіщим фасонам — Сташица 8/II. п. біча Хорущинн.
1898 1—2

ЕВХАРИСТІЙНІ ПІСНІ на мішаний і мужеський хор И. Кишакевича. Ціна 2·50, до набуття у Львові в книгарнях і в автора вул. Кадецька 14.
1890 2—4

ВІДНАЙМУ літникам 2 компати з кухнею. Гарна підкарпатська околиця, ріка Свича в місци, 3 км. до залізничої стації. — Зголошення Іван Малюн, Княжолука п. Долина.
1896 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Антін Копровський
емер. ст. радник суду
відкрив
- адвокатську канцелярію -
в Солотвині.
1850 3—3

Звичайні Загальні Збори
Повітового Товариства Кредитового
кооператива з обмежевою порукою
в Тернополі,
відбудуться дня 23. червня 1926 о год. 12 в пол. в салі Міщанського Братства з отсим дневним порядком:
1) Відкриття Зборів.
2) Відчитання протоколу з послідних Заг. Зборів.
3) Звіт Управи з діяльности за р. 1925 і предложення білянсу.
4) Відчитання звіту з ревізії Кр. Ревізійним Союзом.
5) Звіт Контрольної Комісії з внеском на затвердження білянсу і уділення абсолюторії Управі.
6) Розділ зиску.
7) Затвердження Управи.
8) Вибір одного члена до Надзірної Ради.
9) Внесення і запити.

На случай неприсутности статутом вимаганого числа членів відбудуться другі Загальні Збори о годину пізнійше з тим самим порядком нарад і в тім самім льокали, які будуть управнені важно рішати без огляду на число присутних членів.
1905 1—1 *Надзірна Рада.*

Новововідкритий склад ґрамофонів, роверів і спортових артикулів
ЕХО
Львів, вул. Сикстуська 24.
щоби запізнати П. Т. Публику з добірними якостями своїх товарів, уряджує рекламову продаж по дуже низьких цінах. При закупні 5 плит даємо аж до відкличу одну нову даром.
1860 2—2

Ширіть наш часопис!

Музичні інструменти
приладди до них в великім виборі по найнищих цінах поручають
Брати Файгенбаум
КРА..13 — Майзельса 5.
1849 2—3

КАЛЬКУ
ДО МАШИН ДО ПИСАННЯ
НЕДОСЯЖИМОЇ ЯКОСТИ
ПРОДУКУЄ НАЙДЕШЕВШЕ
„SOLALI" **Паперовий промисл С-ка з обмеж. пор.**
Żywiec --- Галичина.
1848 2—3

За редакцію відповідає **Василь Мудрий.** Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч.10

гання шнура, з якого вийшла побідно чета Сокола у Бродках, і поглядова лекція шерму (3 пари) — це були дальші точки програми. Закінчено цей попис жвавою коломийкою, до якої станули найкращі хлопці й дівчата з Бродок. З уваги на непевну погоду і цим разом публика не дуже дописала. Всеж таки було пару тисяч учасників. Те саме було мабуть причиною слабої участи в святі сільського сокільства (ми бачили тільки Соколів з Грибович і Бродків). На кінці слід зазначити, що такі збірні свята, які дають перегляд наших сил і нашої праці, требаб уладжувати якнайчастіше, бо вони найбільше підносять на дусі і причиняються до скріплення національної свідомости.

НОВИНКИ.

— **Панахида по бл. п. С. Петлюрі.** Заходом „Укр. Т-ва допомоги еміґрантам з В. України", в православній церкві при вул. Францішканській в неділю 13. червня в годині пів до 1-ої в полудне відбудеться панахида по замордованім у Парижі Голові Директорії й Гол. Отаманові військ УНР. Симоні Петлюрі. Панахиду в українській мові відправить о. Борис, єромонах Почаївської лаври. Співатиме львівський співацький гурток під проводом Т. Купчинського. Управа Т-ва просить українське громадянство вшанувати численною участю память поляглого мученика за українську державну ідею.

— **Страйк пекарів.** Більшість львівських пекарів невдоволена новими зниженими цінами на печиво, почала страйк, з наміром счинити паніку між населенням. Маґістрат обстоює твердо свій цінник, заявляючи, що при зниженні ціни збіжа пекарі можуть без втрат випікати хліб по новій тарифі. Конфлікт неполаднаний. Маґістрат упевняє, що вжив усіх засобів, щоби хліб був. Цікаво, чи урядовці маґістрату встають колинебудь від своїх столів; нехай виглянуть через вікно і побачуть, що на місцях звичайних будок з хлібом — хліба нема.

— **З донощицького смітника.** „Слово Польске" це така ґазета, яка найкраще розуміє закони польської республики, бо і закони і республику вважає чистим непорозумінням, до часу аж на їх сторожі стоятиме польський Муссоліні з їхньої партії. Тому раз-у-раз повчає всі орґани польської влади, як вони повинні боротись з українською небезпекою, аж до українського словника включно. У черговій новинці є донос на нашу пресу, що вона вживає таких „злочинних" термінів як... Галичина, „nazwę stworzoną przez zaborców od miasta Halicza jako symbolu państwowości ruskiej". Увесь світ столітями вживав цієї назви, і бідолаха, не знав, що вона фальшива. Ще недавно самі польські ґеографи та історики доказували, що нововидумана назва „Малопольша" є ідіотизмом, але це нічого, історія для вшехполяків починається від панів Ґрабських і Прушинських. Нпр. назва „офіцир українсько-галицької армії" повинна згинути в цензурі, бо... „takiej armji nie ma i nie było". Стара формула російських чорносотенців: „не было нет і не будет" живе далі в ідеольоґії вшехполяків. Шкода, що редактори з „Нового Времені", шукаючи захисту на чужині не вступили до редакції „Слова Польского".

— **З темної хроніки.** З дрогобицької карної вязниці втікло трьох злочинців: Ян Пйотровський засуджений на 10 літ, Йосиф Мусял засуджений на 3 роки і Ян Копистинський засуд. на півчетверта року. Їх уживали до примусових робіт у місті і тому неважко їм було скористати з нагоди до утечі. — Лише 4 місяці вязниці дістав добродій Фукс, фальшівник грошей, арештований у Відні і доставлений до Львова, який у свій час випустив велику силу долярів на чорну біржу і підготовив шлях до вязниці свого спільника Рольніка, „Жида з чорною бородою", який відсидів уже 18 місяців за цю чисту справу. — Між Любінем Великим і Порічним трьох бандитів напало з рушницями (!) на купця Вертлєра і забрало йому 23 кіля масла, щоби помастити собі свій гіркий хліб.

— **З епідемії самовбивств.** 22-літня Станислава Шиманська скочила з II-го поверха на вул. Гавзнера, у намірі вмерти, але зломила тільки собі руку та побила тіло.

— **Особисті вісти.** Редактор нашого орґану Ф. Федорців розпочав відпустку з нинішнім днем. Керму редакції перенял в заступстві на час відсутности гол. редактора член нашої редакції д-р Ів. Німчук. — Берлінська українська кольонія витала минулого тижня сердечно б. редактора американської „Свободи", В. Б. Лотоцького, що спинився на кілька днів у Берліні переїздом з Америки до Галичини, куди вибрався на короткий відпочинок після 12-літньої безперервної праці в Америці.

— **Ucrainica.** У „Праґер Прессе" з 9. ц. м. поміщено у відділі „Славянський Огляд" кілька заміток з українського культурного життя, м. и. про українську пресу на Рад. Україні, про археольоґічні розкопки на Україні в 1925 р. і про долю св. Лаври в Київі.

— **Лугове Свято у Львові.** В неділю дня 13. червня уладжує т-во руханкове і вогневої сторожі „Луг" у Львові на площі Сокола Батька свято в честь Івана Франки. В програму входять між иншим 4 точки масових вправ Луговиків і Луговичок. В останніх часах, а головно підчас перевороту у Варшаві, всі польські часописи розкричалися про лугові і сокільські товариства, домагаючись їх закриття. Безперечно, що й на Лугове Свято у Львові звернуть очі всі вороги Лугів, які добачують у цих товариствах якусь небезпеку (не знати яку?), Але й українська суспільність міста Львова повинна прийти на це свято та подивитися на ті молоді товариства і своєю присутністю заохотити їх до дальшої праці.

— **Про „Морську Блоху" Ю. Гасенка**, про яку в нас писалося, доносять нам, що її стрінула в дорозі з Марсилії до Риму нещасна пригода. Внаслідок бурі зломився пропелер апарату й він по пятигодинній їзді завернув з дороги.

— **Помер** син Адама Міцкевича, Владислав Міцкевич у Парижі, як 88-літний старець. Все життя провів у Парижі. Працював як публіцист, перекладчик і популяризатор польської літератури. Найцінніший його твір-життєпис його батька, великого поета. Довгі роки був директором „Музею Міцкевича" у Парижі.

— **До статистики канадійських Українців.** Дня 1. червня ц. р. зачали в трьох степових провінціях Канади: в Альберті, Манітобі й Саскачевані переводити конскрипцію людности. В цих провінціях живе найбільше число канадійських Українців, одначе через національну несвідомість та звичайну байдужість мало з них попадає в статистику під імя Українців або принайменше Русинів, а більшість губиться під всякими иншими іменами Ґаліціян, Буковинців, Австріяків, Угорців, Поляків, Москалів, греко-католиків і т. д. Таким способом остання статистика (1921 р.) виказала в Канаді тільки 63.788 Українців, хоч самі канадійські Українці обчисляють себе на що найменше 350,000. Тепер канадійські орґанізації та часописи накликають не легковажити собі справи статистики й припильнувати, щоб усі Українці, звідкиб вони не походили й хоч би були вже уроджені в Америці, вписувалися виключно як Українці й зазначували всюди одностайно, що походять з України. Треба сподіватися, що тим разом український загал у Канаді зрозуміє вагу конскрипції і ми дістанемо вкінці числа, збільшені до правди. — З. Кузеля.

— **Смерть члена Академії Стеклова.** Заступник голови Всесоюзної Академії Наук Стеклов помер, як пише радянська преса, ненадійно. Здавна недомагав він, але ніхто не сподівався такої скорої смерти. Академик Стеклов був визначним математиком світової слави. Свою наукову карієру почав на довго перед війною у Харкові, де покінчив також університет придбавши наукову ступінь маґістра та доктора. На харківському університеті викладав кілька літ механіку. Був і головою харківського математичного т-ва до 1906 р., коли став професором петербурського університету. Від того часу вся його наукова праця була звязана з російськими науковими установами і з Військовою Академією. В суспільному й політичному житті був все лібералом і приклонником лівих соціяльних доктрин. Це влекшило йому в часі більшовицького перевороту співпрацю з комуністами. Радянська преса присвячує йому широкі згадки та вважає його смерть великою втратою для теперішньої російської науки.

— **Засуд на б. членів київської міліції.** В процесі проти хабарників з київської міліції, що тягнувся кілька місяців, засудили на кару смерти б. членів міліції Фрадька, Менадуе, Малишева та Горського-Умнова. Всіх инших обвинувачених засудили на кару тюрми або дому поправи на протяг кількох літ, а деяких цілком звільнили. Засуджені до „вищої міри соціяльного захисту", тобто на кару смерти віднеслися до ВУЦВК-ту з проханням помилування. Їх прохання відкинули.

— **З кіна.** У кіні „Лев" іде нова фільма „Тритижневе кохання", еротично-сальонова драма, на підставі повісти анґлійської письменниці Елінор Ґлін. — У кіні „Коперник" премієра драми „Життя та сцена", з ґеніяльною артист кою-дитиною Бейбі Пеґі і комедія з Ляввом Ля Плянта „Красуня-білєвка".

— **Відрубав сокирою ногу з чоботом**, бо через помилку вичистив чужою пастою а не Елеґантом О. Левицької і Син у Львові, Кордецького 51. 1900 1-1

— **Матуристи ґімназії в Бережанах** з літ 1885 і 1886 зїдуться в Бережанах 19. і 20. червня ц. р. Зголошення участи до товаришів: Л. Ґеля віцепрез. суду, Г. Ужендовський, дир. почтового уряду.

— **Українки Поділля!** В середу дня 16-го червня ц. р. відбудеться велике жіноче віче в Тернополі, в великій салі „Міщанського Брацтва". Реферат про „Наше сучасне політичне положення" виголосить п. сенаторка О. Левчанівська. Реферат про „Економічну і політичну орґанізацію українського жіноцтва" виголосить п. Б. Баранова. Початок точно в годині 11. перед полуднем. Українки Поділля! Явіться на віче всі без ріжниці! Докажіть, що розумієте вагу хвилі, та що доля нашого народу вам не байдужа. — Жіночий Кружок У.Н.Д. Обєднання в Тернополі. 1-1

ОСИП ГРИНЕВИЧ

професор III. учительського семинара у Львові,

по довгих і тяжких терпіннях, заосмотрений Св. Тайнами упокоївся дня 11. червня 1926, в 61 році життя.

Похорони відбудуться в неділю, дня 13. червня о год. 3 ц. р. з передпохоронного дому при вул. Кохановського ч. 94 на Янівське кладбище, на які запрошують всіх Рідних, Товаришів і Знайомих, горем прибиті

Жена і діти.

Львів, 11. червня 1925.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Дм. Котка.
Неділя 13.VI. Підволочиська.
Понеділок 14.VI. Зб раж.
Вівторок 15.VI. Збараж.
Середа 16.VI. Теребовля.
Початок о год. 8·30 вечером. Ціни скрізь знижені. 1659 34—?

Управа приватної дівочої ґімназії УПТ. в Станиславові (гуманістичного типу з правами державних ґімназій) приймає зголошення до вступного іспиту до всіх кляс I—VIII. Вступний іспит до кляс вищих II—VIII. відбудеться в четвер 24. червня с. р. о год. 8 рано. Вимоги при іспиті до I-ої кляси з релігії, української і польської мови та з рахунків як у державних ґімназіях. — Станиславів, 9. червня 1926. — За Управу: **Гр. Кичун.** 1904 1—3

Поклик до Членів „Міщанського Брацтва". Виділ „Міщанського Брацтва" просить своїх Членів-майстрів, щоби негайно, в часі перед Зеленими святами, висилали щонайменше на два дні по двох, або хоч по одному із своїх хлопців-учеників до робіт на Янівському цвинтарі. Ученики можуть зголошуватися вже від сьогодня, безпосередно на Янівському цвинтарі у дижурного комітету Охорони могил. Хто з Вп. майстрів не може вислати учеників до роботи, зволить зложити в „Міщанському Брацтві" відповідний даток на Охорону могил. За Виділ: **В. Гресик** голова, **Гр. Ганулик** секретар. 1903 1—1

До всіх Правників. На спільнім засіданні Союзу українських адвокатів і Комітету основників правничого часопису дня 4. VI. ц. р. порішено продовжити речинець складання передплати до 15. жовтня ц. р. Рати можна складати й частинами, але так, щоби до 15 жовтня ц. р. була сплачена ціла рата — 5 ам. долярів в цілости. Гроші треба висилати до банку „Дністер" на вкладкову книжку ч. 13545. Всі дотеперішні зложені гроші забезпечені в твердій валюті, зложені на цю книжечку. Оскільки до 15 жовтня ц. р. потрібне число — 200 правників — не зложить по 5 долярів ам. — буде кождому виплачена зложена вкладка в твердій валюті. — Комітет основників. 1869 1—1

ців

а польська демократія негує це основне право нашого століття, погоджуючись чи „обдаровуючи“ нас незалежністю поза межами сучасної Польщі. Таким ставленням справи вона нагадує невмірущого Заглобу з його фіктивними Нідерляндами. А одночасно таж демократія під такими аспіціями заявляє готовість співпраці з демократичними елементами „нац. меншостей“ для поборювання обостороннього націоналізму. Поминаємо вже те, що серед Українців і Білорусинів нема недемократичних елементів, але справді гумористикою заносить те поборювання обостороннього націоналізму.

Але може це належить до цвітника польської демократії, а тому й шкода тратити час на опрокидування подібних словних вибриків. Важніше що инше. З усею рішучістю слід зазначити, що ніяка співпраця української демократії з польською не є навіть теоретично можлива,

і поваленого в своїх творчо розбудовуючих наслідках якраз тією демократією.

На всякий випадок виступ польської поміркованої лівиці слід уважати деяким „зворотом“, розуміється — чисто манїфестаційним, передвиборчо-настроєвим. Та такий „зворот“ є без значіння, якщо за словами не підуть діла. По деяким познакам можна замітити, що на це останнє не заноситься. Навпаки, та декларація, як багато инших, менше або більше вручних, покищо обрахована на внутрішній і зовнішній ефект. На це вказує між иншим та обставина, що Ян Домбський, один з головачів Хлоп. Сторон. на засіданні французько-польської парляментарної групи в Парижі вже наслідував гр. Скшинського, кажучи, що лівий бльок приготовляє особлившу акцію з метою приєднати для польської держави славянські „нац. меншости“. Те „приєднування“ відбувається від самого початку

а з яким вислідом, про те зайвим було би говорити.

Рахунок на ефект тієї декларації серед Українців і Білорусинів є наглядним самообманом. А всетаки в створеній ситуації ми повинні пильно обсервувати дальші кроки й ходи польської демократії.

Після огидного вбивства.

Деклåративне становище Голови УНДО.

На великому українському вічу в Тернополі (в середу, 9. ц. м.) Голова Українського Національно-Демократичного Обєднання д-р Дмитро Левицький, зясовуючи політичне положення українського народу, ось так висловився про жидівсько-українські взаємини з нагоди вбивства С. Петлюри:

Дня 25. травня ц. р. на вулицях Парижа з руки скритовбийника Самуеля Шварцбарта впав голова Директорії і головний отаман військ УНР. Симон Петлюра.

В особі С. Петлюри втратив український нарід великого борця за волю, діяча, що ціле своє життя від найранішої молодости до останніх хвилин свого життя боровся активно за незалежність українського народу, за його державну волю. Нам, що живемо на західних територіях української землі під Польщею, важко бути суддею для пок. С. Петлюри. В смертельній, непосильній боротьбі з московським наїздником, бажаючи ратувати державність, втратив він був з ока величню мету кожної нації: її соборність і почав переговори з польським урядом, щоби коштом нашої земель ратувати державну незалежність Придніпрянщини.

Ми знали докладно, що ті переговори не дадуть ніяких позитивних успіхів, що тзв. варшавська угода не принесе державної незалежности Придніпрянській Україні, а дасть тільки нашим противникам так дуже бажаний в тому часі правний титул до заволодіння нашими землями. Не до нас, а до будучих істориків належить оцінка тих мотивів, котрі спонукали С. Петлюру до цього важкого кроку, які спонукали його проголосити непричасність щодо долі великої частини українських земель, очевидно в користь їх відвічного ворога, щоби в той спосіб — по його думці — ратувати другу частину від її другого відвічного ворога.

Пок. С. Петлюра робив важкі похибки увідношенні до західно-українських земель, у відношенні до найбільш політично свідомої і державно творчої української території, одначе не зважаючи на це був виразником державницьких змагань української нації і реалізував їх серед найбільш несприятливих умов.

І тому весь український нарід по цей і той бік Збруча, по цей і і той бік „сокальського кордону“ мусить низько схилити голову перед свіжою могилою того, який над все в житті покохав свій нарід, який ціле своє життя посвятив боротьбі за його волю, який став на чолі визвольних змагань українського народу, став носієм найвищого права народу, його державної незалежности.

Згинув С. Петлюра на чужині і то з рук скритовбийника, та не згинуть його змагання серед українського народу так довго, як довго український нарід не здобуде своєї держави на всіх українських землях.

Важке і бурхливе було життя С. Петлюри, трагічною його смерть. В цілому світі перед маєстатом смерти припиняються, замикають всякі особисті порахунки, всяка боротьба, всякі нарікання, всякі наклепи. С. Петлюру і по його смерти не перестала переслідувати лиха доля. Його вбив невідомий нікому Жид, Самуель Шварцбарт, як заявив, за те, що Сим. Петлюра був виновником жидівських погромів на Україні. І це одно вистарчило, щоби велика частина Жидів в цілому світі і майже вся жидівська преса закричала в один голос, що виновником всіх погромів на Україні є дійсно С. Петлюра, що український нарід під проводом С. Петлюри в своїх змаганнях до державної волі пролив море невинної жидівської крови. Для ратування одиниці вони не завагалися плямувати визвольні змагання нашого народу і память народнього борця, підсуваючи йому найнижчі погромницькі інстинкти.

Українському народові не йде про покарання скритовбийника. Український нарід спокійно переніс би і дикий рев жидівської шовіністичної і сервілістичної преси і тих жидівських кол, котрі все для здобуття ласки у сильних оплюгавлювали слабших, та в останніх часах зайшли факти, попри які важко перейти мимо і щодо яких конче треба заняти становище. Тими фактами є офіціяльний комунікат Жидівського Соймового Клюбу у Варшаві і заяви офіціяльних представників жидівської сіоністичної партії, в яких підкреслюється солідарність зі згаданим вгорі становиском жидівської преси.

Майже третина всіх Жидів знайшла гостинне пристановище по наших землях. Сотні літ мали Жиди в нас упривілеєне соціяльне положення, держали в своїх руках майже всі льокальні капітали і цілу торговлю. На протязі соток літ український нарід не виступав в якомусь масовому рухові проти Жидів, хоч вороги українського і жидівського народу намагалися розбудити в нас расову й соціяльну ненависть до Жидів. Правда, що на просторах України в минулому столітті нераз лялася обильно жидівська кров, та Жиди знають, що ту кров лили московські царські посіпаки; наш нарід не тільки не прикладав до того своєї руки — нераз різко осуджував ті погроми. Прийшов 1917 рік, рік перших кроків боротьби за державну волю. Український народ ще сам не освободився, а вже дбає про права і потреби инших народів, які оселились на його землях. Українці перші на цілому світі дають Жидам персонально-національну автономію, а в Центральній Раді дають місце далеко більшому числу Жидів, як їм належиться відповідно до числа їх населення; до міністерства покликують Жида як міністра жидівських справ. Одно з найважніших завдань українського уряду, а в першій мірі Петлюри, котрий був тоді військовим міністром є забезпечити життя і майно Жидів.

На всіх просторах українських земель, в роках 1917 і 1918 ріками спливає українська кров, та там де є українська влада, не пролялась майже ні одна капля жидівської крови, хоч дуже багато Жидів саботує українську державу, стає явно на боці її ворогів. Приходить нещасний 1919 рік. Українська армія, з усіх сторін окружена ворогами, без амуніції, в голоді і холоді відбиває ворожі удари. В українській армії під впливом більшовицької і московської реакційної агітації починає на деякий час поширюватись деморалізація, до неї втискаються ворожі елементи, повстають самозванчі отамани і приходить до спожаління гідних погромів в лютім й березні 1919 р. На основі жид. статистики з року 1919. начислили Жиди жертв погромів на 8.000 (вісім тисяч) людей. Статистику ту робили вони під більшовиками, отже природно, що те число значно прибільшене. Хоч наші люди гинули тоді сотнями тисяч, то український уряд, а головно сам С. Петлюра докладає всіх зусиль, щоби припинити погроми, допомогти потерпівшим, покарати винних. На приказ Петлюри міністер для жидівських справ дістає більші грошеві засоби для допомоги жертвам, міністр освіти має творити окремі комісії, котрі мають обїздити всі військові частини і повчати про шкідливість жидівських погромів, міністер війни одержує наказ перевести докладне слідство і покарати смертю винних провідників погромів. Сам Петлюра обїзджає військові частини і пильнує виконання своїх наказів. Вже небавом вдається урядові і С. Петлюрі завести під тим оглядом в армії повний лад, майже всі жидівські партії заявляють своє довіря урядові та висилають до нього своїх найчільніших представників, Красного, як міністра для жидівських справ, а Гольдельмана, Брайтмана і Солодора, як заступників міністрів.

Жидівські провідники знають добре про ці факти, знають їх з дуже докладних актів, котрі літом 1919 року привіз з України до Західної Европи і Америки член Ц. К. сіоністичної партії Маєр Гроссман знають їх з опублікованих письм Красного, Гольдельмана, Марголіна і ин. Коли нині твердять противне, коли число жертв нараховують на сотні тисяч, коли вину за погроми приписують Петлюрі, то твердять вони свідому неправду.

Міра терпеливости українського народу починає вичерпуватися. Ми спокійно дивилися, як Жиди на наших землях спольщили і змосковщили наші міста, як вони тут і там саботували наші державні змагання, як тепер — захопивши наші соймові мандати — зробили угоду з нашим найбільш заїлим противником Станіславом Грабським, як в процесі Штайгера їх оборонці зогиджували нашу національну боротьбу. Ми і тепер не винуємо загалу Жидів, не взиваємо наш нарід до боротьби з ними, та провідники Жидів повинні добре над тим призадуматись, що міра терпеливости може вичерпатися і та гармонія, яка так довго панувала між нашим і жидівським народом може зіпсуватись. Коли провідники Жидів хочуть в імя свого і нашого народу ту гармонію задержати, то мусять основно змінити своє дотеперішнє поведення у відношенні до нас і зрозуміти, що політичне і соціяльне добро жидівського народу на наших землях залежить виключно від політичного і соціяльного добра нашого народу.

Ми маємо не тільки право, а й обовязок звернути на це увагу політичних провідників тих Жидів, котрі живуть на нашій землі і зробити їх відповідальними за наслідки їхньої дотеперішньої політики супроти Українців.

Після виборів у Румунії.

Вислід виборів на Буковині.

Відень, 8. червня 1926.

Тутешній „Бюлетень Української Секції Союзу Заграничних Кореспондентів робітничої преси“ робить осьтакі висновки на маргінесі румунських виборів:

Хоч остаточного розподілу посольських мандатів ще нема, то з певністю до румунського парляменту ввійдуть з Буковини такі посли:

З черновецької виборчої округи 5 кандидатів правительственної авересканської партії (партії ген. Авереску, яка має офіціяльну назву: народньої! — Ред., а саме міністер для Буковини Дорі Попович (Румун), два москвофіли: Борис Велигорський і д-р К. Смеричанський, два Жиди і кандидат цараністичної партії (національно-селянської, голова тієї партії на Буковину д-р Боднареску (Румун).

Зі сторожинецької виборчої округи: два кандидати авересканської партії (оба Румуни) і один цараніст (Румун).

З радовецької виб. округи: два авересканці партії Румуни), один цараніст (Румун) і один Кузіст *) (Румун).

З кімполюнгської виборчої округи: один авересканець і один Кузіст (оба Румуни) і

З сучавської виб. округи: один авересканець, один цараніст і Кузіст (всі три Румуни).

Отже українське населення в румунському парляменті заступатимуть москвофіли (Велигорський і Смеричанський, вибрані з ласки ген. Авереску. За те в румунському сенаті засядуть як „заступники“ українського населення б. посол до австр. парляменту Лукашевич, який ще в 1920 р. поспішився скласти негідницьку заяву льояльности в румунському парляменті, і б. посол до буковинського сойму та б. посадник міста Вижниці, селянин Лисан.

Буковинська соціял-демократія, з якою йшли українські соц.-демократи, одержала на Буковині понад 15 тис. голосів, а в черновецькій окрузі навіть більше, як цараністи, одначе не одержить ні одного мандату, бо в цілій Румунії здобула тільки 1·8 проц. голосів, коли до участи в роподілі мандатів вимагається 2 процент голосів.

Годиться додати, що першим показчиком „нової ситуації“ на Буковині є розпорядок найвищого краєвого суду в Черніівцях, який наказується адвокатам виголошувати оборонні промови виключно тільки в румунській мові. Та започатковано „зміну курсу“ на Буковині. Про вислід виборів і розподіл мандатів у Бесарабії нема ще докладніших звісток.

*) Кузісти — члени партії проф. Кузи, яка має офіційну назву: „Ліга християнської оборони“. — Ред

По широкому світі.

Скандал у Лізі Націй счинив генер. секретар мадярської республиканської партії Юста, син бувш. міністра, давши поличник мадярському премієрові д-рові Бетленові в кульоарах Ліги Націй. Цим учинком він хотів звернути увагу світа на особу Бетлена, який, мовляв, є ганьбою для держави.

Сесія комісії Ліги Націй, друга з черги, що мала радити далі над реорганізацією Ради Ліги, відкладена по причині Бразилії та Еспанії.

Страйк вуглекопів перейшов у затяжну кризу переговорів між представниками робітництва і власниками копалень. Покищо нема виглядів на порозуміння.

Абд-ель Крім передавшись у руки Французів залишив на їх поталу також увесь свій державний скарб з 24 касами.

Чічерін звернувся з пропозицією до Льойда Джорджа, щоби той приїхав цього літа до СРСР. приглянутись тамошнім обставинам.

Свято Франка.

Сокіл — Іванові Франкові.

Достойно помянув Сокіл-Батько 10-ліття смерти Івана Франка. Вже попереднього четверга зложено вінки на могилі поета від Сокола-Батька і численних його львівських та підміських філій. Промову до кількасот зібраних виголосив на цвинтарі голова Сокола, директор М. Заячківський. Пополудневе свято-попис треба було наслідком дощу відложити до четверга (10 ц. м.) Того дня віддали Соколи поклін духові Франка гідно й достойно. Свято зачалося промовою ред. Паліїва, після чого відслонено пропамятну плиту під свіжо засадженим дубом Франка. Слідувала дефіляда стрійних сокільських рядів перед дубом, а потім зачалися вправи. До вправ вільноруч стануло 200 міських і сільських Соколів, до вправ вінками і вільноруч виступили Сокілки з села Бродки коло Львова. Це на нашу думку була найкраща точка програми. Сокілки вправляли легко й рівно при акомпаніяменті пісень, співаних чистими й гарними голосами. Були ще вправи невеличкого відділу львівських Сокілок червоними плахтами, були й ефектовні вправи на поручах, коні, кіалі, реку і т. д. міських Соколів. Окремо слід згадати про біг на 2000 метрів, до якого стануло поважне число учасників. Перегя-